

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3616/2020
25.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца Фонда за социјално осигурање војних осигураника из Београда, ул. Крунска бр. 13, кога заступа директор потпуковник др Радан Костић, против туженог АА из ..., ул. ... бр. ..., кога заступа Мирјана Самарџија, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 538/20 од 27. фебруара 2020. године, у седници одржаној 25.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 538/20 од 27. фебруара 2020. године, тако што се одбија жалба тужиоца, као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Новом Саду П 3557/2019 од 19.12.2019. године у ставу 2. и ставу 3. изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова ревизијског поступка исплати 158.162,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 3557/2019 од 19.12.2019. године, ставом 1. изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му за период од 01.01.2008. године до 31.09.2014. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом ближе наведеним у усвајајућем делу изреке. Ставом 2. изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца за исплату износа за период од 01.01.2001. године до 31.12.2007. године, све у месечним износима ближе наведеним са законском затезном каматом у одбијајућем делу изреке. Ставом 3. изреке је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 538/20 од 27. фебруара 2020. године, ставом 1. изреке, усвојена је жалба тужиоца (у пресуди погрешно назначено туженог) и пресуда Основног суда у Новом Саду П 3557/2019 од 19.12.2019. године у одбијајућем делу тужбеног захтева и одлуке о трошковима поступка преиначена тако што се поред досуђених износа обавезује тужена да тужиоцу на име стеченог без

основа исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом ближе наведеном у том делу изреке. Ставом 2. изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати износ од 37.000,00 динара у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 55/14), па је утврдио да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника Уп1 број .. од 12.01.2005. године туженом је признато право на накнаду дела трошкова становања у месечном износу од 4.650,00 динара, односно 700 бодова према вредности бода од 6.650,00 динара почев од 15.09.2001. године од када тече исплата. Надлежни орган тужиоца био је обавезан да врши усклађивање вредности бодова по службеној дужности. Тужени је истим решењем обавезан да у року од 8 дана пријави тужиоцу сваку насталу промену чињеница и околности које утичу на обим права. Један од тих услова је да тужени члан породичног домаћинства, тада његова супруга немају усељив стан или кућу по било ком основу. Након спроведеног поступка провере основаности даље исплате оствареног права, дана 13.10.2014. године тужилац је искључио туженог из даље исплате накнаде дела трошкова за становање и решењем Нтс бр. .., УП-1 бр. .. од 22.12.2016. године туженом је престало право на накнаду дела трошкова за становање. У решењу је назначено да му то право престаје од 15.09.2001. године, и констатовано да ће питање неправилно исплаћених износа накнада расправити надлежни орган тужиоца у посебном поступку. Решење је засновано на утврђењу да тужени није на позив тужиоца доставио доказ о томе да ли испуњава услове за коришћење признатог права, јер је решењем Општинског суда у Бољевцу По 243/00 од 27.07.2000. године оглашен наследником $\frac{1}{2}$ дела стамбеног објекта у ..., а решењем о утврђеном порезу на имовину за 2015. годину утврђено је да је тужени порески обвезник на кући за становање од 33 м² у Решење је потврђено од стране другостепеног органа – Фонда СОВО УП2 број .., Нтс бр. .. од 20.02.2017. године. Против другостепеног решења тужени је покренуо управни спор, али је пресудом У 4191/17 од 08.02.2019. године тужбени захтев тужиоца одбијен. Том приликом Управни суд је ценио и наводе туженог да он нема усељив стан у својини већ $\frac{1}{2}$ дела породичне куће од 66 м² у ... на којој је сувласник заједно са братом и коју годинама користи његов брат, налазећи да су такви наводи без значаја, јер је чланом 2. став 1. Правилника о употреби, условима и начину коришћења средстава за побољшање материјалног положаја корисника војне пензије без стана, од значаја да ли је стан усељив, а не да ли је одговарајући за корисника. Укупан износ који је тужилац уплатио туженом на име накнаде дела трошкова за становање почев од 15.09.2001. године до 30.09.2014. године износи 1.675.853,63 динара. Тужба против туженог од стране тужиоца ради стицања без правног основа поднета је дана 09.02.2018. године.

При овако утврђеном чињеничном стању првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан и то за потраживање појединачно исплаћених износа за период од јануара месеца 2008. године закључно са септембром 2014. године са припадајућом законском затезном каматом, док је део тужбеног захтева у односу на исплату за период од септембра 2001. године закључно са децембром 2007. године са припадајућом законском затезном каматом, одбио као неоснован. При томе, првостепени суд налази да, имајући у виду чињеницу да је тужиоцу отпао правни основ за наплату дела трошкова становања доношењем решења тужиоца које је постало правноснажно, то се исти неосновано обогатио, па је дужан да врати примљени износ и то у задњих 10 година уназад од дана подношења тужбе. Ово је из разлога што је општи рок застарелости према Закону о облигационим односима (члан 371. ЗОО) опредељен на 10 година. Обзиром да је накнаду за јануар за 2008. годину тужилац исплатио туженом 22.02.2008. године, а тужба је поднета 09.02.2018. године, то је тужени сходно члану 210. ЗОО обавезан да исплати тужиоцу тражене износе са каматом за сваки појединачни месечни износ накнаде почев од дана доспелости па до исплате. Потраживање тужиоца за период пре јануара 2008. године је застерело, сходно цитираном члану 371. ЗОО.

Одлучујући о жалби тужиоца, за одбијајући део тужбеног захтева првостепене пресуде, правну аргументацију првостепеног суда другостепени суд није прихватио. У прилог својих правних аргумената другостепени суд налази да у конкретном случају застаревање почиње да тече од 20.02.2017. године (први дан после правноснажности решења на основу којег је отпао основ за исплату туженом спорне накнаде). Тужба у овој парници је поднета 09.02.2018. године, па због тога није протекло рок од 10 година који је прописан чланом 371. ЗОО, па тужиочево потраживање није застарело, а његов захтев за враћање стеченог без основа је основан за цео спорни период почев од 15.09.2001. године до 31.09.2014. године. Зато је усвојена жалба тужиоца и у том делу преиначена првостепена пресуда и усвојен тужбени захтев.

По налажењу Врховног касационог суда, овакав правни закључак другостепеног суда је неприхватљив. Наиме, према члану 371. ЗОО прописано је да потраживања застаревају за 10 година, ако Законом није одређен неки други рок застарелости. Правноснажношћу решења тужиоца од 22.12.2016. године туженом је отпао правни основ за накнаду дела трошкова становања који су исплаћени. Сходно члану 210. Закона о облигационим односима, тужени је у обавези да врати примљени износ новца, јер му је отпао правни основ да тај новац задржи. Међутим, назначена одредба члана 210. Закона о облигационим односима не може се тумачити независно од цитиране одредбе члана 371. ЗОО који прописује рок застарелости потраживања. Правилно је закључио првостепени суд да се десетогодишњи рок застарелости рачуна уназад почев од дана подношења тужбе ради стицања без основа. Тужба у овој правној ствари је поднета 09.02.2018. године. Стога је правилан закључак првостепеног суда да је потраживање тужиоца за извршене исплате према туженом за период од 01.09.2001. године до 31.12.2007. године застарела.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци у ставу један.

Одлука о трошковима поступка из става другог изреке донета је на основу члана 162. став 2. ЗПП и односи се на трошкове за стручни састав ревизије у висини од 18.000,00 динара, за таксу за ревизију 70.086,00 динара и одлуку по ревизији 70.086,00 динара, укупно 158.162,00 динара, све сходно важећој Адвокатској тарифи и Закону о судским таксама.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**